

Değişen Dünya Düzeninde Çevrim İçi Öğrenmede Sınıf Yönetimi

Classroom Management in Online Learning in A Changing World Order

Sema SİLKİN ÜN^a Dilek NAM^b

Geliş: 12.06.2024 | Kabul: 13.08.2024

Öz: Bu çalışma, uzaktan eğitim uygulamalarının hızla yaygınlaşmasıyla birlikte önem kazanan çevrimiçi sınıf yönetiminin önemini vurgulamaktadır. Uzaktan eğitim her türlü eğitim için bir alternatif olarak görülebilen pratik bir uygulamadır. Değişen ihtiyaçları karşılamak için acil ve pratik bir şekilde kullanıcıya cevap verebilen bir yapıdadır. Bu yapı günümüzde sıklıkla kullanılmaktadır. Dünya çapında pandemi döneminde sonrasında Kahramanmaraş depreminde kendini bir kez daha göstermiştir. Bununla beraber çalışma hayatında sıklıkla kullanılmaktadır. Çevrimiçi eğitimde, geleneksel eğitimde olduğu gibi öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutmak, dikkatini çekmek, katılımlarını artırmak, algılarını açmak, öğrenmeyi kalıcı hale getirmek ve etkili bir öğrenme ortamı oluşturmak amaçlanmaktadır. Bu süreç, ders yöneticisinin sorumluluğunda olup etkili bir sınıf yönetimi sayesinde gerçekleştirilebilir. Eğitim kurumları, ders yöneticilerinin sınıf yönetimi becerilerini desteklemeli ve gelişimlerine olanak sağlamalıdır. Bu çalışma, çevrimiçi eğitimde sınıf yönetiminin bilişsel boyutlarını ve önemini teorik ve ampirik çalışmalar bağlamında analiz ederek, bu alandaki gelişmenin gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu çalışma çevrimiçi eğitimde sınıf yönetimi, öğrencilerin motivasyonunu, dikkatini ve katılımını artırarak etkili ve kalıcı bir öğrenme ortamı oluşturması açısından son derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, sınıf yönetiminin bileşenleri, çevrimiçi eğitim, açık ve uzaktan öğrenme.

^a ✉ Doktora Öğr., Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı

Türkiye | silkinsema@gmail.com

^b ✉ Öğr. Gör. Dr., Sakarya Üniversitesi

Türkiye | dnam@sakarya.edu.tr

Citation: Silkin Ün, S. ve Nam, D. (2024). Değişen dünya düzeninde çevrim içi öğrenmede sınıf yönetimi. *Kesit Akademi Dergisi*, 10 (40), erken görünüm, 1-30.

Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır. *This article was checked by İntihal.net.* Bu makale Creative Commons lisansı altındadır. *This article is under the Creative Commons license.*

Abstract: This study emphasizes the importance of online classroom management, which has gained importance with the rapid spread of distance education applications. Distance education is a practical application that can be seen as an alternative for all kinds of education. It has a structure that can respond to the user in an urgent and practical way to meet changing needs. This structure is frequently used today. It has shown itself once again in the worldwide pandemic period and then in the Kahramanmaraş earthquake. However, it is frequently used in working life. In online education, as in traditional education, it is aimed to keep students' motivation high, attract their attention, increase their participation, open their perceptions, make learning permanent and create an effective learning environment. This process is the responsibility of the course administrator and can be realized through effective classroom management. Educational institutions should support the classroom management skills of course managers and provide opportunities for their development. This study analyzes the cognitive dimensions and importance of classroom management in online education in the context of theoretical and empirical studies and emphasizes the necessity of development in this field. This study reveals that classroom management in online education is extremely important in terms of creating an effective and permanent learning environment by increasing students' motivation, attention and participation.

Keywords: Classroom management, components of classroom management, online education, open and distance learning.

Giriş

Açık ve uzaktan öğrenme, örgün eğitime erişim konusunda çeşitli engeli bulunan bir kesim için büyük bir fırsattır (Demir, 2015: 38). Fakat öğretimin en büyük handikaplarından biri, öğrenme yönteminin motivasyon eksikliğidir (Uçar ve Kumtepe, 2016: 37). Örneğin geleneksel bir sınıfta çevresel koşullar, sınıf iklimi, öğreticinin anlatış stili, etkileşimsel faaliyetler gibi tüm enstrümanlar öğrencinin motivasyonunu etkilemektedir. Çevrimiçi eğitimin içerisinde yer alan çevrimiçi sınıflarda da durumun aynı olduğunu söylemek mümkündür. Çevrimiçi sınıflarda motivasyon enstrümanları, öğrencinin öğretim aldığı yerdeki hava koşulları, dokümanlarda olası matbu hatalar, cihaz ile ilgili ses problemi gibi nedenler olarak sıralanabilir (Can, 2020: 263). Eğitim uygulamalarının temel amacı, bilgiyi etkilemek ve öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemektir. Bu nedenle, doğru bir şekilde yönetilmeli ve etkili bir kurguyla planlanmalıdır. Dersin amacı, sunumu,

öğretim materyalleri, ölçüm yöntemleri ve çıktıları gibi unsurlar, dersin başlangıcından itibaren belirlenmelidir. Bu durum ilk bakışta öğretmenler için vakit alıcı bir uğraş gibi görünse de sınıfı iyi yağlanmış bir makine gibi çalışmasını destekleyecek olan uygulamadır.

Özellikle değişen dünya gereklilikleri, pandemi süreci veya deprem gibi beklenmedik nedenlerle mecburi uzaktan eğitime ve sanal sınıf uygulamalarına başvurulmasıyla birlikte eğitim anlayışında değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Kültürel anlamda zaman alacak olan bu süreci desteksiz bir şekilde yürütmek oldukça güçtür. Destek konusu, güdülenme ve altyapı ihtiyaçlarını da içermektedir. Örneğin, Tanhan ve diğerleri (2020: 84) tarafından yapılan bir çalışmada, okul yöneticilerinden pandemi döneminde uzaktan eğitimin başarısızlık nedenleri saptanmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak, uzaktan eğitim yüz yüze eğitimde elde edilen kazanımlardan öğretmenlerin yoksun olduğu vurgulanmış, altyapı eksikliklerden bahsedilmiş ve uzaktan eğitimin amacına tam anlamıyla ulaşamadığı ifade edilmiştir. Karakose vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada, K-12 eğitimi kapsamında dijital dönüşümün gerçekleştirilmesi için okul müdürlerinin öncelikle dijital liderliklerini ortaya koymaları ve okullarında dijital öğrenme kültürünün oluşmasına aktif olarak destek vermelerinin gerektiği sonucuna varılmıştır. Yöneticilerin ve öğretmenlerin yaşadığı teknolojik, altyapı ve diğer kazanım eksikliklerinin yanı sıra öğrencilerin disipline olma probleminin yaşandığı da vurgulanmıştır. Doğan ve Zorkol (2021: 17) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin öğrencilerine karşı göz temasının ve duygu aktarımının olmayışı nedeniyle disipline olma probleminin uzaktan eğitimde yaşandığı saptanmıştır. Bu durum çevrimiçi sınıf yönetimi, bu sınıflarda etkili bir öğrenme ve öğretim sürdürülebilirlik konularını kapsamaktadır. Sonuç olarak doğru tasarlanmış bir yapı ve etkili yürütülecek çevrimiçi sınıflar sayesinde açık ve uzaktan öğrenme eğitim sisteminde başarıdan bahsetmek mümkündür. Bu başarı işgücü piyasası için kalifiye eleman ihtiyacını karşılanacak bir yapıya erişebilir ve beklenmedik acil durumlarda başvurabilecek etkili bir eğitim programına destek sağlayabilir. Bu çalışmayla açık ve uzaktan öğrenmede etkili bir öğrenme ve öğretim süreci için ihtiyaç duyulan sınıf yönetimi

ve bileşenlerine temas edilerek, ihtiyaçların ise bir çerçevesinin çizilmesi amaçlanmıştır.

1.ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME

Çevrimiçi öğrenme, farklı yerde bulunan öğrencilerin aynı anda bir eğitmen rehberliğiyle bir araya gelerek eşzamanlı şekilde eğitim görme faaliyetidir. Çevrimiçi öğrenme, herhangi bir sisteme entegre şekilde işleyen sesli, görüntülü ve paylaşımsal olarak gerçekleştirilen kişisel, sınıfsal veya grupsal bir uygulama olarak da tanımlanabilir (Yılmazsoy ve diğerleri, 2018: 515). Uzaktan. Bu uygulama veri ve bilgi paylaşımını kolaylaştırmakta ve etkileşimi arttırmaktadır eğitime olan talebin artması ve/veya beklenmedik durumlarda gündeme gelen mecburi uzaktan eğitim faaliyetlerinin etkin ve etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmek için asenkron veya çevrimiçi eğitimlere daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Çevrimiçi eğitimin başarısı ise çevrimiçi ortamların nasıl daha iyi yönetildiği konusunda sıkışmaktadır. Doğru, çevrimiçi eğitimin başarısı, çevrimiçi sınıf ortamlarının etkili bir şekilde yönetilmesine sıkı sıkıya bağlıdır.

Son yıllarda sanal sınıf, e-toplantı, çevrimiçi seminer, webinar, e-ders uygulamaları ve yükseköğretimde uzaktan eğitim diploma programlarının sayısı giderek artış göstermektedir. Bu yoğunlukla beraber uzaktan eğitim uygulamalarında özellikle çevrimiçi yürütülen dersler için dersin planlaması, sunumların oluşturulması, iletişim araçlarının kalitesi, paylaşılan materyallerin netliği, beyaz tahta kullanımı, beden dilinin etkinliği, çevresel gürültülerin azaltılması gibi verimliliği etkileyen unsurlara verilen önemde artmaktadır. Bu unsurlarda olası iyileştirmeler eğitim öğretim süreçlerinde verimliliği arttırmaktadır. Bu tarz verileri toplayarak ölçmek ve değerlendirmek öğrenme analitiği (Öğrenme analitiği öğrenenler ve öğrenme süreçleriyle ilgili verilerinin nasıl analiz edileceği ve öğrenme sistemlerinin kanuta dayalı geliştirilmesi ile ilgilenen bir alandır (Shum, 2012: 2)) sayesinde gözlemlenebilir (Elkıran, 2021: 1214). Öğrenme analitiği, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki ilerlemelerini izlemek, öğrenme zorluklarını belirlemek ve öğretim süreçlerini iyileştirmek için kullanılan önemli bir tekniktir. Yapılan çalışmalar, bu teknik sayesinde literatüre önemli katkılar

sağlandığını göstermektedir. Ayrıca, literatürdeki çalışmalar, etkileşimli öğretim materyalleri ve sınıf yönetimi uygulamalarının öğrenci başarısıyla pozitif bir ilişkisi olduğunu ortaya koymaktadır (Bkz. Marquez ve diğerleri, 2016; Yaşlıca, 2020).

Ancak, bu sürecin sağlıklı ve engellerden arındırılmış bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Yani, öğrenme analitiği ve etkili sınıf yönetimi uygulamaları, çevrimiçi eğitimde başarının artırılmasında kritik öneme sahiptir, fakat bu uygulamaların sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesi de oldukça önemlidir. Senkron olmayan, web tabanlı öğrenme sistemlerinin geleneksel yüz yüze öğrenmeye göre birçok avantajı olmasına rağmen, öğrenme sürecini engelleyen bazı sınırlamaları bulunmaktadır. Bu engeller ve baş etme stratejileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Yang ve Lui, 2007: 172).

- Mevcut öğrenme materyallerinin çoğu, metin ve grafik kombinasyonlarıdır. Öğrenciler öğreticilerin ifadelerini veya sözlü açıklamalarını kaçırabilirler. Bu nedenle, öğretme sürecinde aksaklıklar yaşanabilir. Materyaller kullanıcıyı tatmin edecek boyutta hazırlanmalıdır.

- Ders materyalleri ile açıklamaları arasında senkronizasyon ve eşleşme problemleri yaşanabilir. Ders açıklamasının diğer öğrenme kaynaklarıyla entegrasyonu olmadığında, web tabanlı öğrenme sisteminde sağlanan açıklamalar ile öğrencilerin kullanabileceği diğer öğrenme materyalleri arasında uyumsuzluk olasılığı mevcuttur. Anlatım materyalleri ile eşleştirilmelidir.

- Geleneksel yüz yüze eğitimin en büyük avantajı, öğrencilerle kişisel etkileşim ve göreceli ipuçlarından yararlanarak puan verme ve bir noktanın veya sorunun anlaşılıp anlaşılmadığını doğrulama fırsatının olmasıdır. Ancak web tabanlı öğrenmedeki öğrenciler belirli bir kavram için bağlamsal tartışmaya veya açıklamaya her zaman sahip değildir. Bu, bağlamsal anlayış eksikliğine yol açabilmektedir. Bağlamsal anlama eksikliği tam zamanında geri bildirim ve etkileşimle üstesinden gelinebilecek bir problemdir.

- Platformdan bağımsız standartlaştırılmış materyallerin eksikliği konusunda kimi sıkıntılar yaşanabilir. Bu tarz sıkıntıları ortadan

kaldırmak için web tabanlı öğrenme sistemlerinin gereksinimlere göre oluşturulması gerekmektedir.

Web tabanlı öğrenmenin sınırlılıklarından arınmak için çevrimiçi eğitimlerin önemi artmaktadır. Çevrimiçi eğitim kullanıcıya gerekli tüm ders materyallerini içeren, senkron bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Çevrimiçi eğitim, tuğlalı duvarların ve fiziksel sınırlarının ötesinde, öğretme ve öğrenme süreci için aynı fırsatlar sağlayan web tabanlı bir öğrenme sistemidir (Hsu ve diğerleri, 1999: 96). Bu sistem fiziksel sınıf özelliklerini de kapsayarak, geliştirilmiş özelliklerle sınıfsal bir ortama dönüştürülmüştür. Çevrimiçi eğitim ile geleneksel eğitim arasındaki temel fark, çevrimiçi eğitim öğrenci tabanlı olup, eğitim sonrası ise öğrencilere istedikleri zaman katılım esnekliği sağlamasıdır. Çevrimiçi eğitim uygulanmasında çeşitli çevrimiçi araçlar kullanılarak fiziksel sınıf iklimi oluşturabilmek hedeflenmektedir (Rufai ve diğerleri, 2015: 28).

Sınıf ortamı, öğrenme ortamı, sınıf kültürü, sınıf atmosferi, sosyal çevre, psiko-sosyal çevre, ambiyans gibi farklı kavramlar yoluyla adlandırılan sınıf iklimi öğrenme ortamının niteliğine ilişkin öğrencilerin sahip olduğu genel algılardır (Gezer ve Şahin, 2016: 694). Dorman'a (2002: 112) göre sınıf ikliminin insan ortamları olduğunun baştan kabul edilmelidir. Sınıf iklimi hiç kuşkusuz ki öğrencinin psikolojik bir alanıdır. Bunu gerçekleştirebilmek için çeşitli araçlardan istifade edilebilmektedir. Bu araçlardan bazıları çevrimiçi takvimler, çevrimiçi yardım kılavuzları, çevrimiçi değerlendirme kitapları, çevrimiçi sınavlar, beyaz tahta, e-posta, anlık mesaj, sohbet odaları, tartışma panoları ve dosya aktarımları gibi uygulamalar olarak sıralanabilir. Bu sayede çevrimiçi öğrenme araçları, öğrenme materyalleri ve bağlamsal tartışma fırsatlarından oluşan kolaylaştırıcı ortamın sağlanmasıyla aktif öğrenmeyi kolaylaştırmaya fırsat tanınabilir (Yang ve Liu, 2007: 180). Bu uygulamaların seçiminde sınıf yönetimi anlayışıyla donatılmış öğreticiye fazlasıyla ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada yukarıda da bahsi geçen çevrimiçi sınıf kullanımının en iyi yanı öğrencilerin geleneksel öğretimden daha aktif olmalarını zorlamaktadır. Bunun temel nedeni öğrenme sisteminin öğrenci

merkezli olarak tasarlanmasından kaynaklanmaktadır (Sohibun ve Ade, 2017: 122). Kısacası çevrimiçi öğrenme uygulamaları, öğrenmeyi sağlayan öğrenme materyalini öğrencinin okumasının ötesinde, eğitimle aktif etkileşime geçebilmeye de olanak sağlayan bir yapıyı barındırmaktadır (Rufai, 2015: 27-28). Bu tür avantajlardan yararlanmak, öğreticinin sınıf yönetimi enstrümanlarıyla çevrimiçi sınıfları zenginleştirebilmesiyle mümkündür.

2.SINIF YÖNETİMİ

Geleneksel eğitim anlayışı bağlamında sınıf; öğrencilerin bir araya geldiği, bilginin aktarıldığı, davranışın geliştirildiği kurumsal bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Bilişsel eğitim anlayışı bağlamındaysa sınıf; öğrencilerin bilgi edinme vetiresinin yönetildiği aynı zamanda bilgiyi işleme ve işletme vetiresinin kazandırıldığı bir yer, ortam veya platformdur. Bu nedenle günümüzde sınıf kavramı yerine, öğrenme ortamı kullanıldığı görülmektedir (Uçar ve Mazlum, 2020: 103). Sınıf yönetimi veya öğrenme ortamı uygulamaları öğretmenler için sık kullanılan, öğrenme sürecini destekleyen ve kolaylaştıran bir çerçevedir. Sınıfın sıcaklığından, öğrencilerin oturma çizelgesine, öğreticinin ses tonundan, sınıf kurallarına kadar tüm unsurlar öğrenme ortamına ahenk katan unsurlardır. Bu unsurlar sınıf içerisinde kurallar bütünü oluşturarak öğrencilerin davranışlarını iyileştirmeye fayda sağlar. Sınıf yönetimini doğru kurgulamak ve işlevini geliştirmek bir süreçtir, öğretmenler için vakit alıcı bir uğraş gibi görünse de, sonrasında ekstra çaba gerektirmeyecek olan bir uygulamadır.

Sınıf yönetimi, öğreticinin öğretimi ve öğrenmeyi gerçekleştirebilecek bir ortamı sürdürmek için kullandıkları uygulamalar ve prosedürlerdir (Milliken, 2019: 17). Sınıf yönetimi öğrenmenin anahtarıdır. Öğrencilerin eğitsel ihtiyaçlarını etkili ve kolay bir şekilde gidermek için kullanılan yöntem niteliğinde bir uygulamadır.

Bu uygulama sınıf koşullarını oluşturma, kurallar, ilkeler ve kavramlar vasıtasıyla öğrenmeyi geliştirme olarak kabul edilir (Korkut ve Babaoğlu, 2010: 146). Farklı bir tanımlamaya göre sınıf yönetimi öğrencileri düzenli, dikkatli, odaklanmalarını arttırıcı, dersleri takip edici ve ders sırasında akademik olarak üretken tutmaya yönelik öğretmenler

tarafından başvurulan çeşitli beceri ve teknikler olarak ifade edilmektedir (Milliken, 2019: 8).

Son olarak sınıf yönetimi, başarılı öğretime elverişli bir öğrenme ortamı yaratmak ve sürdürmek için öğretmenler tarafından yapılan eylemlerdir (Brophy, 2006: 17). Bunlar; fiziksel ortamı düzenlemek, kurallar ve prosedürler oluşturmak, öğrencilerin dikkatini derslere ve etkinliklere dahil etmek olarak örneklendirilebilir. Öğreticiler bu eylemleri, öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal öğrenmelerini destekleyici bir ortam yaratmak için gerçekleştirir. Yani sınıf yönetimi, öğrenmeyi kolaylaştırmak ve bilgiyi etkilemek amacıyla öğreticinin yönlendirmesiyle yapılan eylemlerdir. Bu sayede öğrencilere öğrenmeyi destekleyici bir ortam oluşturulmuş olur.

Yapılan çalışmalara göre (Brophy, 2006: 17; Korpershoek ve diğerlerine, 2014: 11; Arslan, 2017: 216; Milliken, 2019: 17; Uçar ve Mazlum, 2020: 104) sınıf yönetiminin amacını gerçekleştirebilmek için öğretmenler tarafından yapılması gereken eylemler şu şekilde özetlenebilir:

- Öğrenciler ve öğretmenler arasında şefkatli, destekleyici ilişkiler geliştirmek.
- Öğretimi, öğrencilerin öğrenmeye erişimini optimize edecek şekilde organize etmek ve uygulamak.
- Öğrencilerin grup yönetimi kullanarak (örneğin kurallar ve sınıf prosedürleri oluşturarak) akademik görevlere katılımını teşvik etmek.
- Öğrencilerin sosyal becerilerinin ve öz düzenlemelerinin gelişimini teşvik etmek.
 - Davranış sorunları olan öğrencilere yardımcı olmak için uygun müdahalelerde bulunmak.
 - Kuralların, rutinlerin ve prosedürlerin oluşturulması ve sürdürülmesi.
 - Öğrencilerin dikkatini çekme ve bunu sürdürme yöntemlerini kullanmak.
 - Disiplin ve davranış düzenleme müdahaleleri gerçekleştirmek.
 - Zaman yönetimi sağlamak.

- İlişki ve iletişim düzenleme ile öğrenci sosyalleştirme eylemlerini arttırmak.

Tüm bu eylemler, sınıf yönetiminin amacı olan başarılı öğretime elverişli bir öğrenme ortamı yaratmak ve sürdürmek için öğretmenler tarafından gerçekleştirilir.

Eğitimin amacına ulaşılabilmesi, olumlu davranış kazandırılacak sınıflarda mümkündür. Bunun için gerekirse eğitimcilerin bir eğitimden geçmesine ihtiyaç duyulabilir. Öğretim şekli her ne olursa olsun, öğretmenler sınıf yönetimi konusunda uzmanlaşmalıdır. Bu durumun kimi hallerde merkezi olarak planlanması gerekmektedir ve sınıf yönetimine mesleki gelişim yaklaşımı ile bakılması gerekmektedir. Hizmet içi eğitim olarak öğretmenlere sınıf yönetimi konusunda bilgilendirmeler ve eğitimler düzenlenerek çevrimiçi sınıf yönetimi eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir. Marquez ve diğerleri (2016) tarafından öğretmenlere hitap etme becerisi ve video teknolojileri kullanma hakkında eğitimler verilmiştir. Eğitimler sonunda eğitimcilerin öz-yeterlik duygusunda gelişme sağlanırken, öğrenci davranışlarındaysa eğitime karşı olumlu eğilimler geliştiği tespit edilmiştir.

Sınıf yönetimi, öğrenim düzeyi ve disiplin farkı gözetmeksizin öğretmenlerin sahip olması gereken bir beceridir. Gerek mesleki eğitimde, gerekse diploma programları ve yükseköğretimde sıklıkla kullanılabilen bir uygulamadır. Özellikle yükseköğretimde, öğretme ve öğrenmedeki disiplin farklılıkları da sınıf yönetimi algısını oluşturmak için ayrıca vurgulanması gereken bir süreçtir. Yükseköğretimde farklı disiplinlerdeki öğretmenlerin tutum, değer ve kişisel özellikler açısından farklılık gösterdiği aşikardır. Aynı kurumda farklı öğretim stili olabilir. Bunun yanında öğretmenlerin mesleki hedefleri, görevleri, tatmin düzeyleri, öğretimde harcadıkları zaman gibi kavramlardan da farklılaştığı söylenebilir. Bu neden ortak standartlar disipline özel uyarlamalar, paylaşım, işbirliği, öğrenci geri bildirim, yönetim desteği ortak paydada buluşmak mümkün olabilir (Luo, Bellows ve Grady, 2000: 358).

Olumlu sınıf iklimi oluşturma, tüm öğretmenler için temel hedeflerdir. Geleneksel eğitimde sınıf alanı, zaman, materyaller ve etkinliklerin yönetimi sınıf yönetiminin birer bileşenidir ve öğrenmenin

gerçekleşebilmesine fırsat tanımaktadır. Öğreticiler, öğrencilerin maksimum potansiyeli ortaya çıkarır. Bu nedenle öğretmenler, beklenmedik olaylarla başa çıkma ve etkili sınıf yönetimi stratejilerini kullanarak öğrenci davranışlarını kontrol etme becerisine sahip olmalıdır. Sieberer-Nagler'a (2015: 163) göre bir öğreticinin öğrenme ortamı oluşturması, odayı dekore etmesi, sandalyeleri düzenlemesi, öğrencilerle konuşması ve onların tepkilerini ele alması, rutinleri yerine koyması (onları yürütmesi, değiştirmesi ve yeniden kurması), kurallar geliştirmesi ve bu kuralları öğrencilere iletmesi gibi tutum ve davranışların hepsi sınıf yönetiminin içine girmektedir. Bu şekilde iyi tasarlanmış bir sınıf yönetimi, kural ve prosedürlere uymama, uygunsuz harekette bulunma, öğrencilerin kendi aralarında konuşarak dersi sabote etmesi gibi yaygın problemleri azaltan bir zemin tesis edilebilir. Bu sayede başarının arttırılacağı yapılan bazı çalışmalarda dile getirilmektedir. Örneğin Phelps ve Vlachopoulos (2020: 1521) tarafından yapılan çalışmaya göre katılım yönergesi gibi öğrenme ortamına uygun sınıf yönetimi stratejilerinin uygulanmasının (mikrofon, web kamerası kullanımı, el kaldırma özelliği) öğrenme ortamının başarısını olumlu etkilediği saptanmıştır.

Kısacası yüz yüze derslerde olduğu gibi çevrimiçi derslerde de sınıf yönetimi önemlidir ve öğrencileri akademik, davranışsal, duygusal, katılımsal ve motivasyonel olarak etkiler. Çevrimiçi sınıf yönetimi, öğrencilerin farklı yerlerde bir arada, bir öğretici rehberliğinde teknoloji tabanlı bir şekilde bilgi paylaşımında bulunması ve öğrenmenin gerçekleştirilmesi için çevrimiçi sınıf düzeninin kusursuz bir şekilde tasarlanmış olması gerekir. Öğrenme ortamının kalitesini artırıcı tarzda çevrimiçi sınıf yönetimi uygulamaları (Yücel, 2023: 127; Arslan ve Şumuer, 2020: 204; Brophy, 2006: 17; Korpershoek, 2014: 1; Karaman ve Kurşun, 2020; Phelps ve Vlachopoulos, 2020: 1521);

- Fiziksel düzenin tesisi: Geleneksel sınıflar için ısı, ışık, gürültü gibi çevresel faktörler önceliklenirken, çevrimiçi sınıf yönetiminde öğretici ve öğrencilerin buldukları ortam, kullandıkları donanım ve yazılım gösterilebilir.

- Plan-program etkinliklerinin tamamlanması: Dersin planlanması, sunumu, öğretimin değerlendirilmesi vb. olarak sıralanabilir.

- Zaman yönetimini doğru planlaması: Ders için ayrılan sürenin öğrenme ve iletişim ile donatılmasıdır.
- Sınıf içi ilişkilerin düzenlenmesi: Öğrenci-öğrenci, öğretici-öğrenci iletişiminin ve ilişkilerin düzenlenmesidir.
- Davranış yönetimi: Disiplin oluşturma, olumlu davranışların çoğaltılması, istenmeyen davranışların azalması olarak ifade edilebilir.

2.1. Açık ve Uzaktan Eğitimde Çevrimiçi Sınıf Yönetimi

Farklı mekanlarda yer alan öğrenci, öğretici ve bilginin bir araç vasıtası ile bir araya getirilmesine uzaktan eğitim adı verilmektedir. Önceleri kitap, fasikül gibi yayınlarla başlayan uzaktan eğitim süreci sonrasında radyo, televizyon gibi araçlar vasıtasıyla daha işlevsel hale gelmiştir (Yılmaz, 2020: 104). Şimdilerdeyse bu süreç sanal sınıf, telekonferans gibi senkron yapılar sayesinde kullanıcılarına etkileşimsel desteklerle eşzamanlı olarak sunabilmektedir. Bu tür yapılarda da geleneksel anlamda kullanılan sınıf iklimi tesis edilebilmektedir. Diğer yandan eğitim, her ne ortamda gerçekleşirse gerçekleşsin sınıf yönetimi öğrenme düzeni ve kurallarla donatılmış bir ortamı kullanıcıya sunmaktadır. Geleneksel veya sanal ortamda oluşturulan öğrenme ortamlarında amaç bu yönden aynı olsa dahi geleneksel anlamda kullanılan sınıf yönetimi ile sanal eğitim uygulamalarında kullanılan sınıf yönetimi kavramları birbirinden belli noktalarda farklılaşabilmektedir. Farklılaşmanın temeliyse yönetsel anlamda karşımıza çıkmaktadır. Yönetsel anlam derken kastedilen, sınıf ortamının düzenlenmesi, etkinliklerin planlanması, öğrenci katılımının sağlanması, iletişim ve etkileşimin yönetilmesi gibi konularda ortaya çıkan farklılıklardır.

Literatürde geleneksel ve çevrimiçi sınıf yönetimi konusunda çeşitli tartışmalar karşımıza çıkmaktadır. Bawane ve Spector (2009: 383) tarafından yapılan çalışmada, çevrimiçi bir ortamda öğretimi gerçekleştirmek için gereken yetkinliklerin ve rollerin, yüz yüze öğretmek için gerekenlerden temelde farklı olmadığını savunurken, Wray ve diğerleri (2008: 243) tarafından yapılan çalışmada tam aksi savunulmaktadır. Çevrimiçi öğretici rolünün sınıfta öğretim yapan bir öğretici rolünden farklı olduğunu savunmaktadır. Örneğin geleneksel sınıflarda öğretici tahta ya da beden dilini kullanarak daha aktif şekilde

kullanılabilir. Öğreticiler, jestler, mimikler ve vücut diliyle konuşmalarını destekleyebilir ve öğrenciler bu görsel ipuçlarını kullanarak iletişimi anlamlandırır. Çevrimiçi sınıflarda ise beden dili daha sınırlıdır. Bunun yerine mesajlaşma veya sohbet araçlarıyla birbirleriyle yazılı olarak etkileşimde bulunurlar. Tahta kullanımı yerine beyaz tahta ya da grafik tabletlerden yararlanılabilir. Sınıf yönetimi konusunda bu tip tartışmalar süregelirken her iki öğretim türünde de ortak olan bilgiyi etkilemektir. Öğrenme ortamında var olan gerilimler öğrenimin tüm hedeflerini engelleyebilir. Bu durum her yaş ve statü için geçerliliğini korumakla beraber yine yaş, statü farklılıklarından kaynaklı olarak kişiye göre öğrenme davranışında farklılıklar gözlenebilmektedir. Örneğin genellikle küçük yaş grubundaki bireyler, konuya veya görevlere yükledikleri içsel değerlerden daha çok, öğreticiyi memnun etmek, öğrendiğinde öğreticiye bu zevki yaşatmak kısacası öğreticiyi mutlu etmek için öğrenirler. Özellikle ilkokul öğrencileri için durum böyledir (Sieberer-Nagler, 2016: 163). Bu nedenle öğretmenler de öğrencilere örnek olacak, onları mutlu edecek (olumlu) sınıf iklimini oluşturmalıdır. Sonraki yaş grubu için durum biraz daha farklılaşmaktadır. Bu zaman da karşımıza bireysel farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bireysel farklılıkları gözeterek öğretmek ise öğreticinin farkındalığı sayesinde mümkün olabilecektir. Bu durum sınıf yönetimi konusunda usta öğretmenler sayesinde mümkündür.

Çevrimiçi olarak yürütülen sınıf yönetimi kaliteli bir kullanıcı ile geleneksel anlamda var olan sınıf yönetiminden fazlasını kullanıcılara sunabilir bir yapıya sahiptir (Marquez ve diğerleri, 2016). Çünkü çevrimiçi sınıf sisteminin çeşitli avantajları mevcuttur. Avantajlardan biri, katılımcıların içeriği kendi hızında bir hızda sindirebilmektedir. Katılımcılar ayrıca, içeriği pekiştirmek için belirli bileşenleri tekrar tekrar gözden geçirme seçeneğine sahiptir. Bu faydaların hiçbiri yüz yüze bir eğitimde kolayca elde edilemez. Öğrenimin çevrimiçi olarak erişilebilirliği, katılımcıların erişilebilirliğini artırırken eğitmen ücretleri ve öğretim yerine ulaşım ile ilgili yüksek maliyetleri de ortadan kaldırmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini desteklemekte, öğrencilerin geleneksel sınıf yönetimine göre daha elverişli yapıda olduğu

da savunulmaktadır. Buna göre eğitimin işleyişinin etkin olduğu, öğretici ve öğrencinin işbirlikçi öğrenme yönetimi (İşbirlikçi öğrenme yöntemi, öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak belirli bir amaç doğrultusunda öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için birbirlerinin öğrenmesine yardımcı bulunma olarak tanımlanmaktadır (Bilgin ve diğerleri, 2014: 335).) yapılarında bu durumu gözlemlemek mümkündür. Buda öğretici-öğrenci, öğrenci-öğrenci, içerik-öğrenci etkileşiminin yüksek seviyede sağlanabilmesiyle gerçekleşebilir. Etkileşimli eğitim ortamı sunan bu çevrimiçi sınıflar, %50'yi aşkın oranda başarıya katkı sağlayabildiği yapılan çalışmalarda gözlemlenmektedir (Yılmazsoy, 2018: 529). Buraya kadar anlatılanlarda tek handikap öğreticinin olumlu sınıf yönetimini tesis edebilmesidir.

Sınıf yönetiminin temel amacı bilgiyi kuvvetli şekilde etkilemektir. Bu durum öğrenci davranışlarını etkileyerek gerçekleştirilir. Öğrenci davranışını geliştirmek (örneğin özdenetim) günümüzde birçok sınıf yönetimi programında önemli bir hedeftir. Bu durum hem önleyici hem de tepkisel stratejilerin kullanılması gerekmektedir. Bu tür stratejileri kullanmak öğretmenlerde aranan özellikler arasında yer almaktadır. Öğreticinin sınıf içerisinde uygun disiplini yakalaması beklenmektedir. Disiplin, sınıf yönetimi becerisine etki eden, müdahaleci ve önlemsel teknikleri içeren bir kavramdır. Aynı zamanda sınıf yönetiminde öğretmenlerin bu disiplini sağlaması için çeşitli stratejilerden yararlandığı da dile getirilmelidir (Çifçili, 2009: 91). Sınıf yönteminde öğretmenlerin kullandığı davranışsal yönetim stratejileri tepkisel, önlemsel, gelişimsel (Tepkisel strateji, öğreticinin öğrenci davranışlarına karşı geliştirdiği tepkileri içermektedir. Önlemsel strateji, öğretici tarafından istenmeyen öğrenci davranışlarının ortaya çıkmaması için tedbirler almaktır. Gelişimsel strateji, öğretici tarafından öğrencinin biyolojik, psikolojik, sosyal ve ahlaki gelişimsel özellikleri dikkate alınarak geliştirilen davranışları kapsamaktadır (Kaya, 2019: 99).), bütünsel stratejiler olarak sıralanmaktadır (Kaya, 2019: 99). Bu müdahaleler gerçekleşirken sınıf yönetiminde birincil müdahalelerin öğretici veya öğrenci merkezli olması mümkündür. Aşağıda öğretmenlerin, birincil odaklarına

göre sınıf yönetimine yönelik sosyal müdahalelerinde kullandığı stratejiler ve hedefleri yer almaktadır (Korpershoek, 2014: 13-14);

- Öğretici davranış odaklı müdahaleler (disiplinel müdahaleler, kural ve prosedürler),
- Öğretici-öğrenci odaklı müdahaleler,
- Öğrencilere davranış odaklı müdahaleler,
- Öğrencilere sosyal-duygusal gelişim odaklı müdahaleler.

Yukarıda bahsi geçen müdahaleler (önleyici ve reaktif müdahaleler: Bir problemin ortaya çıkmasını önlemek veya minimize etmek için çeşitli stratejiler geliştirmektir. Reaktif müdahaleler: Olumsuz davranışlar sergilendiğinde gerçekleştirilen müdahalelerdir.) öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirici temsili müdahaleleri kapsamaktadır. Açıkçası, gerek geleneksel gerekse çevrimiçi sınıf yönetiminde bu kategorilerden birden fazlası uygulanabilir ya da belirli bir müdahale türü, diğer türlerden daha etkili olabilir. Ayrıca, birden fazla odağı olan daha geniş müdahalelerin, tek bir birincil odağı olan müdahalelerden daha güçlü etkiler oluşturması veya belirli bir odak kombinasyonunun diğer kombinasyonlardan daha etkili olabilmesi de mümkün olabilir (Chiou ve Tseng, 2015). Sınıf yönetimi sürecini iyi yönetmek tamamen öğreticinin becerilerine bağlıdır. Bu tür becerileri kazandırmak adına öğretmenler için geliştirilen eğitim programları mevcuttur.

2.2.Sınıf Yönetimi Bileşenleri

Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenmesini, öğretim süresinin etkili kullanımını ve öğretimi etkileyebilecek istenmeyen davranışlarını en aza indirgeyebilmek için sınıf atmosferini izleme ve uyarılma eylemini ifade eder. Çevrimiçi sınıf yönetimi ise tüm bunların yanında sınıfın hareket etmesini sağlayan tüm prosedürel ve organizasyonel eylemleri de içine alan bir uygulamayı ifade eder. Eğitim şekli her ne olursa olsun sınıf yönetimi, öğretmenlerin öğrencileri istenen amaca ulaştırmak için sınıfta öğretim faaliyetlerini başarılı bir şekilde yerine getirme becerisini içerir. Bu, öğretmenlerin öğrencileri ve etkinliklerini organize etme, davranışlarını izleme, iletişim yoluyla öğretim sunma, etkili bir öğrenme sürecini sağlama, öğrencilerden geri bildirim alma, öğrenmeyi kolaylaştıracak öğretim materyallerini kullanma,

öğrenmeyi değerlendirme gibi çalışmaları içerir. Bu yöntemlerle öğrenciler arasındaki disiplin sürdürülür (Taghizadeh, Amirkhani, 2022: 1-2). Öğrenciler arasında öğrenme kaynaklı bireysel farklılıklara gelince, öğreticinin bu farklılıkları dikkate alarak sınıf ortamının yani ikliminin doğru tasarlanması gerektiği savunulmaktadır. Bu nedenlerle öğrencilerin etkili bir sınıf yönetimi becerisine sahip olması önemlidir (Korkut ve Babaoğlu, 2010: 148). Bu beceriye sahip olmanın temel nedeni, öğreticinin öğretim sınıfının amacını gerçekleştirmek için sınıfta bulunan öğretim kaynakları ile öğrencileri eşgüdümleyerek eyleme geçirme sürecini üstlenecek olan kişinin kendisidir (Aküzüm ve Özdemir Gültekin, 2017: 90-91; Arslan, 2017: 216).

Sınıf yönetimi, çevrimiçi sanal sınıflarda oluşturulan topluluğa daha kaliteli eğitim vermeye yardımcı olmaktadır. Öte yandan, sınıf yönetimi, eğitim yönetimi ve liderliğine bütüncül bir bakış açısıyla öğretme ve liderlik süreçleri, bağlantılılık, işbirliği, topluluk ve bağlılıkla bir araya getiren bir sistem kurmaktadır (Kavrayıcı, 2020: 112). Sanal sınıflarda böylesi ortamları tesis etmek adına, öğrencilerin sınıf yönetimi konusunda uzmanlaşmasına ihtiyaç vardır. Marquez ve diğerleri (2016) tarafından yapılan çalışmaya göre çevrimiçi sınıf yönetimi profesyonel gelişimin faydalarını ortaya koymaktadır. Zaten mekandan bağımsız, zamandansa hem bağımlı hem de bağımsız olarak ilerleyebilen uzaktan eğitim, sınıf yönetiminden ayrı düşünülmemelidir. Uzaktan eğitimde sınıf yönetimi öğrenen, öğretici, içerik, ara yüz, öğrenme ortamı başta olmak üzere pek çok bileşeni farklı perspektifle içine almaktadır. Literatürde uzaktan eğitimde çevrimiçi sınıf yönetiminin bileşenleri konusunda çeşitli ayrımlara gidilmiştir.

Ortam tasarımı: Çevrimiçi sınıflarda öğrenenler, geleneksel sınıflardaki gibi öğrenenlerin oturma düzeni, sınıf ısısını, ışığını, havalandırmayı, temizliği gibi düzenlemeleri yapması mümkün değildir. Ancak öğrenen ve öğrenenin bu tür düzenlemeleri bireysel ortamlarında gerçekleştirmeleri, kendi ortamlarındaki ses, ışık, görüntü gibi birtakım düzenlemeleri ve uyarlamaları yapmaları mümkündür ve bu öğrenmeyi etkileyecek olan gerekliliktir. Örneğin ekran görüntüsü, kamera ve mikrofon kalitesi, paylaşılan dokümanların kalitesi,

öğrencilerin materyallere erişimine yönelik planlama ve düzenlemele-
rin yapılması gerekmektedir. Ekran paylaşım problemleri, ses ve gö-
rüntü kalitesi gibi teknik unsurlar öğrencilerin katılımını düşürmekte-
dir. Diğer yandan öğrenci sayısı da ortam tasarımı için önemli bir fak-
tördür. Sanal sınıflarda öğrenci sayısı derslerin eş zamanlı veya eş za-
mansız olmasına bağlı olarak farklı etkilere sahiptir. Eş zamansız sınıf-
larda öğrenci sayısının bir önemi yokken, eşzamanlı (çevrimiçi) sınıflar-
da bu durum problem teşkil edebilir. Fakat öğretici tarafından bazı
kontrol mekanizmaları (öğrenenin sesini kısma, söz hakkı vermeme,
görüntüyü duruma göre kapama vb.) ile bu problemleri asgari düzeye
indirmek mümkündür (Can, 2020: 269). Kısacası çevrimiçi eğitimde
ortam tasarımı öğreticinin farklı mekanlardaki öğrencilerin öğrenme
süreçlerini kontrol edebilmesini, yazılı ve işitsel iletileri takip edebilme-
sini, eğitsel içeriği etkili bir şekilde öğrencilere aktarılmasını, dış gü-
rültü unsurlarından uzaklaşmasını, öğrencileri rahatlıkla duyabileceği
bir ortamda bulunmasını ve gerekli donanımına sahip olmasını kapsa-
maktadır (Kaya, 2011: 44).

Kullanıcı dostu bir ara yüz seçmek veya tasarlamak, görsel an-
lamda daha çekici bir ortam oluşturmak, kolay erişebilirliği sağlamak,
etkileşimli öğrenme araçlarını kullanmak, bireyselleştirme imkanı sun-
mak, teknik destek sunmak ve geri bildirimleri almak kullanıcılara or-
tam tasarımı konusunda verilebilecek tavsiyeler arasındadır.

Öğretim yönetimi: Öğretim yönetimi çevrimiçi sınıfta işlene-
cek dersin amacını, önemini, kullanılacak yöntemi, tekniği, araçların,
kazanımları, dersin değerlendirme biçimi, değerlendirme kriterlerini,
dersin süresini, katılımcı gruplarını, derste kullanılacak kaynakların
önceden belirlenmesini ve mutlaka öğrencilere duyurulmasını kapsa-
maktadır. Öğrencilerin bu ihtiyaçları edinirken diğer yandan da tek-
nolojik araçlara sahip olma durumu ile internet olanaklarına erişimleri
de dikkate alınmalıdır (Can, 2020: 270). Tüm bunların yanında öğreti-
min sekteye uğramaması için öğretim için ayrılan süreyi iyi yönetmek
gerekmektedir. Öğretim yönetiminin içerisinde öğretimin süreside yer
almaktadır. Öğretim süresi, nadiren de olsa tahsis edilen zamana eşit
değildir. Gecikmeler veya etkinlikler arası geçişler gibi nedenlerle sınıf

içi olaylardan kaynaklanan aksaklıklar yaşanabilir. Kullanılabilir öğrenme süresinin tasarlanması (Sınıftaki zaman kaybının sınıfa ayrılan zamandan düşülmesinden sonra öğretme ve öğrenme için kalan süredir.), bunun için vakit ayrılması, hedefleri gerçekleştirmek için planlama yapılması, öğretimi yönetmek ve problemleri çözmek için gerekli bir argüman olarak görülmektedir (Lopes ve diğerleri, 2017: 472).

İyi iletişim kurmak, etkileşimi arttırmak, geribildirim almak, işbirliğine açık olmak, esneklik sağlamak, katılımı teşvik etmek ve ilerlemeyi takip etmek öğreticilere öğretim yönetimi konusunda verilebilecek tavsiyeler olarak sıralanabilir.

Zaman Yönetimi: Zaman yönetimi, kişinin öğrenme hedeflerini belirleyerek, çalışma zamanını planlaması ve öğrenme hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığını izleyerek çalışmak için zamanını tekrar tekrar yönetmesini ifade eder (Puspitasari, 2012: 6). Sadece uzaktan eğitim sürecinde değil öğretimin her türünde zaman yönetimi oldukça önemli bir konudur. Zamanı doğru kullanmak sadece eğitimin kesintisiz şekilde öğrenciye aktarılmasını kapsamaz. Örneğin eğitimin yoğun şekilde verilmesi eğitimi sıkıcı hale getirebilecek bir durumdur. Bu nedenle önemli olan eğitime ayrılan zamanın eğitimle sıkıştırılması değil, eğitimin verimliliğini arttıracak etkinliklerle desteklenerek verilmesidir. Bunun yanında uzaktan eğitimde zaman yönetiminin geleneksel eğitimden ayrı bir başlıkla incelenmesi gerektiği aşikardır.

Çevrimiçi sınıflarda kritik zorluk zaman yönetiminin hem öğretici hem öğrenci grupları tarafından ayrı ayrı ele alınması gerekir. Öğrencinin planlama yapması adına ders başından itibaren tüm süreçten haberdar edilmesi faydalı olacaktır. Yapılan araştırmalara göre performans düzeyi yüksek olan öğrencilerin zaman yönetimi ile pozitif ilişkisinin olduğu saptanmaktadır. Daha iyi zaman yönetimi becerilerine sahip yüksek eğitim öğrencilerinin, hem bilişsel testlerde daha yüksek puanlar aldığı hem de daha az zaman harcayarak daha verimli öğrenciler oldukları saptanmıştır (Baker ve diğerleri, 2019: 525). Zaman yönetimi öğrenme için ayrılan sürenin miktarına ve bu sürenin etkili kullanımına bağlıdır. Sınıf içinde ayrılan zaman çeşitli etkinliklerle harcanabilir, sıklığı önlenmek ve motivasyonu arttırmak adına ders

dışı ya da derse bağlı kalarak farklı etkinlikler düzenlenebilir (Puspita-sari, 2012: 6; Uçar ve Mazlum, 2020: 118). Zaman yönetiminde önemli olan öğrenciyi sınıfta tutmaktır. Devamsızlık hatta eğitimi bırakma durumlarını engellemek adına yönetilmesi gereken hassas bir süreçtir (Uçar ve Mazlum, 2020: 118). Kısacası zaman yönetimi, öğrenenlerin çalışma zamanlarını planlamaları ve uygun şekilde yönetmeleri anlamına gelir. Çalışma zamanını planlamak ve yönetmek, öğrencilerin öğrenme hedeflerini gerçekleştirmelerine yardımcı olabilir.

Kısa ve net bir şekilde yazım, bilgileri takip etmesi kolay bir sırayla düzenleme, müfredattaki zaman gereksinimi konusunda açık ve vurgulu olma, eşzamansız tartışmaları yönetme, mevcut teknik araçlardan yararlanma, farklı kaynaklar kullanma zaman yönetimi konusunda öğrencilere verilebilecek tavsiyeler olarak sıralanabilir.

İlişki ve iletişim yönetimi: Çevrimiçi sınıflarda çeşitli kültürel ve eğitimsel engellerle başa çıkmak ve etkileşimli iletişim yönetimi oluşturmak için iletişim felsefesini, kavramlarını ve kaynaklarını öğrenciler öğrencilerin kullanımına sunmalıdır (Kurubacak, 2006: 21). Bunun temel nedeni çevrimiçi sınıflarda sürdürülebilir bir iletişim ağına olan ihtiyaçtır. Birçok farklı teknik ve yöntemlerle ilişkideki iletişim ağını güçlü tutabilmek mümkündür. Öğrenme etkileşim vasıtasıyla hayata geçer. İletişimi de etkileşimin bir çeşidi olarak görmek gerekmektedir. Başarıyı yakalamak adına öğreticinin öğrenci ile olumlu iletişimi yakalaması yerinde olacaktır. Aşağıda öğrenme ortamını da destekleyici bazı iletişim ağları sıralanmaktadır (Bülbül, 2020).

Eş zamansız tartışma forumları, eşzamanlı sohbet, video konferans ve yapılandırıcı projeler ve iletişim yöntemi konusunda öğrencilere verilebilecek tavsiyeler olarak sıralanabilir.

Etkili bir iletişim, etkin ve kalıcı bir öğrenmenin ön koşuludur. Etkili sınıf yönetimi becerisine sahip olan bir öğretici öğrenciler tarafından uygun bulunacak ve olumlu dönüşler alabilecektir. Bunun için öğretici stratejiler geliştirmeli ve öğrenciler ile etkili bir iletişim ağı oluşturma misyonunu üstlenmelidir (Aküzüm ve diğerleri, 2017: 91). Eğer sınıfta öğretici-öğrenci; öğrenci-öğrenci ilişkileri etkili iletişim becerileri ile çift yönlü gerçekleşiyorsa bu durum olumlu bir eğitim

öğretim ortamının oluşmasına katkı sağlar (Arslan, 2017: 225). Bu sa-
yede sınıf ikliminin olumlu yönde gelişmesi mümkündür. Bunun temel
nedeni, sınıf iklimi doğrultusunda öğrencilerin davranışlarının anlık
olarak değişmesidir. Kısacası öğrenci davranışlarını sosyal ve duyuş-
sal açıdan belirleyen sınıf iklimidir. Bu nedenle iletişim boyutunun
davranış boyutu ile bağlantılı olduğu söylenebilir.

Öğrenci davranışları yönetimi: Öğrenci davranışlarının yö-
netimi hem geleneksel hem de uzaktan eğitimde kontrol edilmesi zor
bir süreçtir. Hatta öğrenci davranışları, sınıf yönetiminin temel konu-
larından biri olduğu söylenebilir. Öğrenci davranışlarının düzensizliği
gibi istenmeyen durumlar öğrenmenin kalitesini olumsuz etkileyeceği
gibi öğrenme için ayrılan zamanın kaybına, iletişim bozukluklarına da
sebeep olabilir. Arslan (2017: 222) tarafından yapılan çalışmada, öğretici
tarafından davranış düzenlemenin, sınıf iklimini olumlu yönde değiş-
tireceğine dair araştırma bulgularına değinilmiştir. Yine bu çalışmaya
göre davranış düzenlemek yani disipline etme başarıya katkı sağlaya-
caktır. Aynı zamanda disiplin her yanlış davranışı cezalandırmaya
vurgu yapmamaktadır. Disiplini sağlamak için öğreticinin rol model
olması, olumlu sınıf iklimini destekleyici atılımlarda bulunması gere-
kebilir. Bunu ise katılım ve iletişimle gerçekleştirmek olasıdır. Öğreti-
cinin davranışla ilgili düzenlemeleri fiziksel ortam, zaman yönetimi
(zamanın etkin kullanımı), öğretimin düzenlenmesi ve sınıf içi ilişkiler
ve iletişim etkinlikleri ile ilişkilidir (Arslan, 2017: 223). Bu ilişki ve etki-
leşimlerin öğretmenler tarafından aktif kullanımı öğrenciler üzerinde
davranış yönetimi için tavsiye edilebilir. Örneğin fiziksel ortam, öğre-
nicilerin davranışlarını ve katılımlarını olumlu etkileyebilir. Onları öğ-
renme sürecinde daha disipline ve ciddiyete davet edebilir.

Öğretme sürecinde öğrenci sadece bilgi edinme konumunda de-
ğildir. Öğrencinin davranışsal, duygusal ve bilişsel davranış değişik-
likleri edinmesi de gündemdedir. Bu yönüyle sınıf yönetiminin, öğre-
nici davranışlarının yönetimi olduğu da söylenebilir. Yani sınıf yöne-
timi öğreticinin özelliklerini, becerilerini ve yetkinliklerini dikkate ala-
rak öğrenci davranışlarının yönetimini içermektedir (Lopes ve diğere-
leri, 2017: 471; Soysal, 2021: 219).

Öğrenci davranışları çeşitli faktörlerden etkilenir. Öğrencilerin cinsiyet, yaş, kültürel altyapı, beklenti, ihtiyaç, psikolojik durum, sosyal kişilikler, hazırbulunuşluk düzeyi davranışları bu da sınıf yönetim süreçlerini etkiler. Bununla birlikte bu faktörlerin hangisi öğrenciyi ne kadar etkiler sorusunun cevabı değişkendir. Diğer yandan öğrenci başarısızlığı ve problemleri davranışların diğer sebebi de güdülenme düzeyinin düşük olmasıdır. Güdülenme düzeyi yüksek olan öğrenciler, düşük olan öğrencilere göre başarı düzeyi daha yüksektir (Soysal, 2021: 218). Güdülenme seviyesi düşük olan öğrenciyse dikkatini toplama konusunda problem yaşamakta ve/veya sınıf iklimini olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla öğrencinin derse hazır olması, sınıf yönetimini etkileyen unsurların başında yer alır (Soysal, 2021: 219).

Kuralların yönetimi: Sınıf yönetimi sınıf aktivitelerini koordine etmek için açık kurallar ve prosedürlerin oluşturulmasını da içine alan bir süreçtir. Öğrenme sürecinin iyi yönetilebilmesi ve davranışların düzenlenebilmesi için temel olduğu söylenebilir. Sınıf kurallarının yazılı olması şartı aranmazken, kuralların neler olduğunu öğrencilere ilk andan itibaren yöneltmek gerekmektedir. Böylesi kurallar daha çok etik prensipleri ve amacına uygun olarak eğitimin sürdürülmesini ifade eden kurallardır. Örneğin öğretici için öğretim süresinin en üst düzeye çıkarılması, öğreticilerin öğretim hedeflerine ulaşması eğitime yön vermesi ve öğrencilerin öğrenme fırsatlarının artırılması gibi konular sıralanabilir. Öğrencilerden bu tip hedeflere hizmet edecek davranışlara bürünmesi beklenmektedir. Diğer halde sınıf ortamında kaos yaşanması ve eğitimin sekteye uğraması olasıdır. Bu nedenle öğreticilerden kural ve ilkelerle donatılmış bir sınıf yönetimini uygulamasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Her türlü sınıf yönetimi, belli kurallar çerçevesinde bir dizi etkinliklerden oluşmaktadır. Bu etkinliklerin kusursuz işlemesi için oluşturulan kurallar, sınıftaki paydaşların çok boyutlu ilişkilerinin yönetimini zorunlu kılmaktadır. Etkileşim içeren ilişkilerin nasıl olacağı, ne olduğu önceden belirlenmiş bazı kural ve ilkelere bağlı kalınarak istenilen davranışlara dönüştürülebilir (Arslan, 2017: 225). Yılmazsoy ve diğerleri (2017: 423) tarafından yapılan çalışmaya göre geleneksel veya

çevrimiçi öğrenme ortamı fark etmeksizin, sınıf kurallarının ve davranış yönetiminin kurallarla desteklenmiş olması gerektiği vurgulanmaktadır. Aynı zamanda, kuralların herkes için geçerli olduğu ve bu kurallara uyulması gerektiği, sonrasında bu kuralların öğrenciler üzerinde zamanla alışkanlıklara dönüşerek kazanımlar sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak böylesi kuralların varlığı öğrencinin öğrenme sorumluluğunun kendisinin üstlendiği, kendi özdenetimlerini zamanla yapabilme becerisi kazandığı görülmektedir (Yılmazsoy ve diğerleri, 2017: 423). Şahin (2002: 341) tarafından yapılan çalışmada, pozitif disipline kurallarının, insana mal edilen ahlaki ve entelektüel kapasiteye tam olarak sahip olunduğu düşüncesinden hareket edilerek geliştirilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Öğreticiler kuralları net ve açık bir şekilde ilk andan itibaren oluşturmalıdır, kuralları oluşturulurken işbirlikçi yapıya özen göstermelidir, kuralları zaman zaman hatırlatın, mümkünse yazılı yapılabilirler, olumlu davranışları teşvik etmelidirler, kural ihlali durumunda sonuçların ne olacağını açıkça belirtmelidir, örnek davranışlar sergilemeli, iletişimi daima açık tutmalıdır. Bu uygulamalar kural yönetimi konusunda öğretmenlere yönelik tavsiyelerdir.

Yukarıda sınıf yönetimi bileşenlerinde dikkat çeken nokta öğrenmeyi etkilemek adına tek bir bileşenden ziyade birçok bileşeni kapsayacak bir sınıf iklimi tesis etmenin önemidir. Literatürde sınıf yönetiminin bileşenleri konusunda ayrıma gidilirken, tüm sınıf yönetimi bileşenlerinin bir arada kullanılabileceği bir platform öğreticinin ve öğrenmenin muhteviyatı gereği mümkün değildir. Fakat sınıf yönetimi konusunda farklı bileşenleri bir arada kullanmak elbette mümkündür ve sınıf yönetimi bileşenlerindeki müdahaleler önleyici, tepkisel veya davranışsal stratejileri içerebilir. Bu bileşenlerden birkaçının bir arada kullanılması sınıf başarısını arttıracak yöndedir.

Öğrenmek ve öğretmek kafanın kalbin işidir. Öğretici, öğrenme sürecini yönlendiren ana unsurdur. Öğretici, farklı bileşenlerin etkinliğini değerlendirerek, en uygun yaklaşımı belirler. Öğrenmenin gerçekleşmesiyle birlikte, öğrencilerin motivasyonu artar, süreç kolaylaşır ve sınıf ortamı olumlu yönde gelişir. Bu sayede, öğrencilerin

yaratıcılığı da artarak, eğitim başarıyla tamamlanır. Sonuç olarak, öğrencilerin istenilen bilgi, beceri ve yetkinliklere ulaşması sağlanır.

3.SONUÇ

Öğreticiler için sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenme davranışını gerçekleştirebilmesi için öğrenci alanı, zamanı ve materyallerini düzenlemesini gerektirir. Öğreticiler, öğrencilerin uygun davranış kalıpları geliştirmesine izin verebilecek, maksimum potansiyellerini gerçekleştirebilmelidir. Öğreticiler, beklenmedik olaylarla başa çıkma ve etkili sınıf yönetimi stratejilerini kullanarak öğrenci davranışlarını kontrol etme becerisine sahip olmalıdır. Olumlu bir sınıf iklimi oluşturmak tüm öğretmenler için temel hedef olarak alınmalıdır. Aslında küçük dokunuşlarla bu ortamı tesis etmek mümkündür. Myers ve Anderson (2010), öğretmenlerin sınıf içinde iyi hareket ettiklerinde ve konu alanı içinde öğrencilerle nasıl etkileşimde bulunacaklarının farkında olduklarında en iyi sonuçların ortaya çıktığını; ayrıca araştırmaların öğrencilerin öğretmenlerle doğrudan etkileşime girdiklerinde potansiyel olarak daha iyi öğrendikleri belirtilmektedir.

Öğreticilerin çevrimiçi sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları sorunların üstesinden gelebilmek için salgın döneminde ve deprem döneminde yapılan çalışmalarda bazı öneri ve tavsiyelerde bulunulmuştur. Bunlar (Arslan ve Şumuer, 2000: 225-226; Erdoğan ve Atabay, 2023: 91);

- Öğreticiler çevrimiçi sanal sınıflarını gürültüden uzak bir çalışma ortamında gerçekleştirmesi,
- Öğreticilerin kullandığı bant genişliğinin yüksek olması ve kesintisiz internet bağlantısına sahip olmaları,
- Olası erişim problemleri durumunda, dersin eş zamanlı olmayan etkinliklerle yürütümü konusunda olanakların hazır edilmesi,
- Öğrencilerin farklı öğrenme tercihlerine uygun olarak etkileşimli öğrenci katılımı (sesli, görüntülü) ve işbirliğini destekleyen dijital içeriklerin ya da etkinliklerin geliştirilmesi,
- Öğretim süreçlerini tümüyle kontrol edebilecekleri mekânizma ya da entegre sistemler geliştirilmesi,

- Öğreticilerin ve öğrencilerin teknik konularda sıkıntı yaşamaması veya sıkıntılı bir durumda ne yapılması gerektiği konusunda becerilerinin geliştirilmesi,
- Derslerde öğrencilerin motivasyonunu ve derse ilgilerini artırıcı oyunlaştırılmış öğrenme etkinlikleri tasarlanması veya var olanların kullanılması,
- Daha etkili ve elverişli bir değerlendirme ortamı sağlayabilmek adına öğrenciyi merkeze alan elektronik ürün dosyası gibi süreç odaklı değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması,
- İletişim ve geri bildirim sisteminin daima açık tutulması, etkileşimi destekleyecek sosyal medya tabanlı araçlara yer verilmesi, raporlama sisteminin oluşturulması,
- Uygulamalı derslere ilişkin çeşitli çevrimiçi laboratuvar uygulamalarına yönelik geliştirilmiş animasyon/simülasyon tabanlı araçlarla derslerin desteklenmesi,
- Derslerin, çok erken ya da çok geç saatlere tanımlanmamasının yanında ders sürelerinin belirlenmesinde ölçülü davranılması,
- Sınıf yönetimi konusunda meydana gelebilecek aksaklıkları önlemek adına sınıf kurallarının baştan belirlenmesi,
- Sanal sınıf kullanımında rehberlik ve destek sağlanması,
- Doğal afet vb. durumlar için öğrencilere psikolojik destek hizmeti verilerek, süreci yönetmelerinin sağlanması,
- Öğrencilerin sanal sınıflardaki davranışlarının düzenlenmesini adına kurallar listesi oluşturulması olarak sıralanmaktadır.

Çevrimiçi ortamda öğrenme, öğrencilerine ilgi çekici bir öğrenme deneyimi oluşturabilmek, öğreticiyi bilinmeyene doğru sürüklemelidir. Bunun nedeni öğrencilerin çevrimiçi sınıflara katılımını teşvik etmek, geleneksel sınıflara katılmaya teşvik etmekten daha zordur. Esasında yüz yüze eğitimde de çevrimiçi eğitimde de sınıf yönetimi kavramı önem olarak aynıdır. Fakat öğretmenlerin yetkinliklerinde farklılık gözlenir. Özellikle teknolojik bakımdan çevrimiçi uygulamaları yönetecek olan öğretmenlere daha fazla görev düşmektedir. Hatta öğretmede farklı stratejiler geliştirmelidir. Bu nedenle çevrimiçi eğitimde öğretmenlerin, kurumsal misyonlarıyla uyumlu, etkili öğrenme ve

öğretmeye yönelik en iyi yaklaşımların belirleyerek, eğitim stratejilerinin yeniden planlaması yapmalıdır. Örneğin, çevrimiçi öğretimde, öğreticilerin işlevsel teknolojik araçlarla çalışma, etkileşimli ders planları tasarlama ve öğrencilerin teknik sorunları çözmelerine yardımcı olma gibi farklı bir dizi becerileri bir arada uygulaması gerekmektedir. Hatta çevrimiçi bir öğreticinin rolünün koçluk, rehberlik ve mentorluğa doğru kaydığını söylemek yerinde olacaktır.

Taghizadeh ve Amirkhani (2022: 1-2)'e göre çevrimiçi öğretmenler, sınıf yönetimi konusunda uzmanlığın yanı sıra elektronik iletişim araçlarını etkin kullanabilmeli, senkron oturumlar oluşturup yönetebilmeli ve diğer senkron veya asenkron dijital araçları kullanabilme becerisine sahip olmalıdır. Bu gibi nedenlerle çevrimiçi öğretmenlerine çok fazla rol düşmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilerinin internet kullanımını konusunda ilerleme kaydetmesiyle, öğretmenlerle aralarında olan boşluğun arttığını saptanmaktadır. Bunun nedeni sosyal ve fiziksel uzaklık olarak gösterilebilir. Yapılması gereken çevrimiçi sınıf yönetimine fazlaca önem verilmesidir. Doğru kavrandığında, ihtiyaçlar giderildiğinde geleneksel sınıftan herhangi bir farkı yoktur. Çünkü pedagojik ilkeler sanal sınıflar içinde geçerliliğini korumaktadır (Can, 2020: 253). Öğreticiler bir yandan donanımsal ihtiyaçları karşılayabilme kapasitesine sahip olmak, diğer yandan öğretim araçlarını kullanarak öğrencinin motivasyonunu yüksek tutmak, etkileşimsel ortam yaratmak gibi birçok beceriyi bir arada sağlamalıdır. Bu yapıyı oluşturmak için öğretici yükseköğretim gibi bir kurumda eğitim veriyorsa kurumsal işbirliği içinde eğitimcilerin yetkinliklerinin ölçümü ve ihtiyaç halinde eğitimlerden geçmesi gerekmektedir. Sınıf yönetimi uygulamaları öğretmenler için vakit alıcı ve maliyetli bir uğraş gibi görünebilir. Fakat bu uğraşa ve maliyete bir kere katlanma sonrasında sınıf iyi yağlanmış bir makine gibi işleyecek ve sonrasında ekstra vakit ayırımına gidilmeden, eğitimin kaliteli bir şekilde tamamlanması sağlanacaktır. Sonuç olarak ise özellikle yükseköğretimde kalifiye işgücü için gereken donanım öğrencide sağlanmış olacaktır.

KAYNAKÇA

- Aküzüm, C. ve Gültekin, S.Ö. (2017). "Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", *Electronic Journal of Education Sciences*, 6(12), 88-107.
- Arslan, M. (2017). "Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Boyutlarına İlişkin Algılarının Karikatürize İfadeleri". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 215-231.
- Baker, R., Evans, B., Li, Q., and Cung, B. (2019). Does inducing students to schedule lecture watching in online classes improve their academic performance? An experimental analysis of a time management intervention. *Research in Higher Education*, 60(4), 521-552.
- Bawane, J., and Spector, J.M. (2009). Prioritization of Online Instructor Roles: İmplications for Competency-Based Teacher Education Programs. *Distance education*, 30(3), 383-397.
- Bilgin, İ., Aktaş, İ. and Çetin, A. (2014). İşbirlikli Öğrenme Teknikleri Hakkında Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 334-367.
- Brophy, J. (2006). History of Research on Classroom Management. In C. Evertson & C. Weinstein (Eds.), *Handbook of classroom management: Research, Practice, and Contemporary Issues*, 17-43.
- Bülbül, T., (2020), Sanal Sınıfların Yönetimi, https://oryantasyon.trakya.edu.tr/assets/tb_4.pdf (Ers.Tarihi: 15.01.2024)
- Can, E. (2020). Sanal Sınıf Yönetimi: İlkeler, Uygulamalar ve Öneriler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 251-295.
- Chiou, C. K. and Tseng, J. C. (2015, August). An Intelligent Classroom Management System Based on Wireless Sensor Networks, In *2015 8th International Conference on Ubi-Media Computing (UMEDIA)* (pp. 44-48). IEEE.
- Çifçili, V. (2009). Sınıf İçi Disiplinde Otorite, *HAYEF Journal of Education*, 6(1), 91-103.

- Demir, E. (2015). Açık ve Uzaktan Öğrenmenin Katılım Ve Devamlılık Stratejilerinde Akademik Takvim, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 36-58.
- Doğan, S. and Zorkol, F. (2021). Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Süreçlerinde Sınıf Disiplini: Karşılaştırmalı Bir Olgubilim Analizi, *Eğitim Bilimlerinde Araştırma ve Değerlendirmeler*, 17-35.
- Dorman, J. (2002). Classroom Environment Research: Progress and Possibilities. *Queensland Journal of Educational Research*, 18(2), 112-140.
- Elkıran, Y. M., (2021), Türkçe Öğretmeni Adaylarının Canlı Ders Etkileşim Düzeyi ile Ekran Okuma Özyeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 1212-1231.
- Erdoğan, F. ve Atabay, M. (2023). Deprem Sonrası Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri, Tüm Yönleriyle Depremler ve Etkileri, Ed. Çetinkaya, E., Berikan Yayınevi, 81-91.
- Evertson, C. M. and Weinstein, C. S. (Eds.). (2013). *Handbook of Classroom Management: Research, Practice, and Contemporary Issues*. Routledge.
- Gezer, M. and Şahin, İ.F. (2017). Sınıf İklimi Ölçeği Kısa Formunun Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 693-715.
- Hsu, S., Marques, O., Khalid Hamza, M. and Alhalabi, B. (1999). How to Design a Virtual Classroom: 10 Easy Steps to Follow. *T.H.E. Journal*, 27(2), 96-109.
- Karakose, T., Polat, H. and Papadakis, S. (2021). Examining Teachers' Perspectives on School Principals' Digital Leadership Roles And Technology Capabilities During the COVID-19 Pandemic. *Sustainability*, 13(23), 13448.
- Karaman, S. and Kurşun, E. (2020). Uzaktan Öğretimde Canlı Ders Uygulama İlkeleri ve Örnekleri.
- Kavrayıcı, C. (2020). Communication Skills And Classroom Management: The Mediating Role of Problem Solving Skills. *Journal of Teacher Education and Educators*, 9(1), 125-137.

- Kaya, M. (2019). İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Yönetim Stratejileri ve Yöntemlerinin İncelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 98-109.
- Kaya, S. (2011). *Sanal Sınıf Yönetiminde Görev Alacak Öğretim Elemanlarının Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi*. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Korkut, K. & Babaoğlu, E. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 146-156.
- Korpershoek, H., Harms, T., de Boer, H., van Kuijk, M. and Doolaard, S. (2014). *Effective Classroom Management Strategies and Classroom Management Programs for Educational Practice*. Groningen: GION onderwijs/onderzoek.
- Kurubacak, G. (2006). Critical Curriculum Design for Blended Learning in Higher Education: The Strategies, Principles and Challenges of Interactive Classroom Management. *Journal of Educational Technology*, 3(2), 16-25.
- Lopes, J., Silva, E., Oliveira, C., Sass, D. and Martin, N. (2017). Teacher's Classroom Management Behavior and Students' Classroom Misbehavior: *A study with 5th through 9th-grade students*.
- Luo, J., Bellows, L. and Grady, M., (2000). Classroom Management Issues for Teaching Assistants. *Research in Higher Education*, 41(3), 353-383.
- Marquez, B., VinCent, C., Marquez, J., Pennefather, J., Smolkowski, K. and Sprague, J. (2016). Opportunities and Challenges in Training Elementary School Teachers in Classroom Management: Initial Results from Classroom Management in Action, an Online Professional Development Program. *Journal of Technology and Teacher Education*, 24(1), 87-109.
- Milliken, K. (2019). The Implementation of Online Classroom Management Professional Development for Beginning Teachers, Digital Commons @ ACU, *Electronic Theses and Dissertations*. Paper 177.

- Myers, A. and Anderson, S. (2010). How Teacher Positioning in the Classroom Affects the on-task Behavior of Students, *E-Journal of Student Research*, 2(1), 1-9.
- Phelps, A. and Vlachopoulos, D. (2020). Successful Transition to Synchronous Learning Environments in Distance Education: A Research on Entry-Level Synchronous Facilitator Competencies. *Education and Information Technologies*, 25(3), 1511-1527.
- Puspitasari, K. (2012). *The Effects of Learning Strategy Intervention and Study Time Management Intervention on Students' Self-Regulated Learning, Achievement, and Course Completion in a Distance Education Learning Environment*. The Florida State University.
- Rufai, M.M., Alebiosu, S. O. and Adeakin, O.A.S. (2015). A Conceptual Model for Virtual Classroom Management. *International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology*, 5(1), 27-32.
- Shum, B. (2012). Learning Analytics. UNESCO http://iite.unesco.org/files/policy_briefs/pdf/en/learning_analytics.pdf (Erş.Tarihi: 15.12.2023)
- Sieberer-Nagler, K. (2016). Effective Classroom-Management &Positive Teaching. *English Language Teaching*, 9(1), 163-172.
- Sohibun, S. and Ade, F.Y. (2017). Pengembangan Media Pembelajaran Berbasis Virtual Class Berbantuan Google Drive. *Tadris: Jurnal Keguruan Dan Ilmu Tarbiyah*, 2(2), 121-129.
- Soysal, S. (2021). Sınıf Yönetimi Olgusu Üzerine Yapılmış Ulusal Çalışmaların Betimsel İçerik Analizi. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(1).
- Şahin, E. (2002). Etkili Sınıf Yönetimi İçin Kurallar Oluşturmada Pozitif Disipline Dayalı Bazı Öneriler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 341- 353.
- Taghizadeh, M. and Amirkhani, S. (2022). Pre-Service EFL Teachers' Conceptions and Strategy Use in Managing Online Classes. *System*, 104, 102671.
- Tanhan, F., Mazlum, M.M., and Uçar, R. (2020). Okul Yöneticilerinin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin

- Görüşleri, Ed. Tanhan, F., Özkok, H.İ., Anı Yayıncılık, Ankara, 59-102.
- Uçar, H. and Kumtepe, A. T. (2016). Uzaktan Eğitimde ARCS-V Motivasyon Tasarımı Modelinin Kullanımı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 37-54.
- Uçar, R. and Mazlum, M.M. (2020). Geleneksel Sınıftan Sanal Sınıfa Sınıf Yönetimi, Pandemi ve Eğitim, Ed. Tanhan, F., Özkok, H.İ., Anı Yayıncılık, Ankara, 103-130.
- Wray, M., Lowenthal, P.R., Bates, B. and Stevens, E. (2008). Investigating Perceptions of Teaching Online & f2f. *Academic Exchange Quarterly*, 12(4), 243-248.
- Yang, Z. and Liu, Q. (2007). Research and Development of Web-Based Virtual Online Classroom. *Computers&Education*, 48(2), 171-184.
- Yaşlıca, E. (2020). Sanal Sınıf Ortamında Etkileşimli Öğretim Materyalinin Başarıya ve Tutuma Etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 39-56.
- Yılmaz, R. (2020). Açık ve Uzaktan Eğitimde Sınıf Yönetimi ve Bileşenleri, Açık ve Uzaktan Öğrenme, Ed. S. Karataş, E. Kılıç Çakmak, Pegem Akademi.
- Yılmazsoy, B., Özdiñç, F. and Kahraman, M. (2018). Sanal Sınıf Ortamındaki Sınıf Yönetimine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 513-525.
- Yücel, F.H. (2023). A Study on Classroom Management in Distance Education During Earthquake Processes. *Journal of Advanced Education Studies*, 5, 124-145.

“COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları:

Etik Kurul Belgesi:

Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı:

Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazar/ların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek:	Bu çalışmanın araştırma ve yazım aşamasında herhangi kişi/kurum veya kuruluşlar tarafından finansal destek alınmadığı bildirilmiştir.
Katkı Oranı Beyanı:	%50-%50
Destek ve Teşekkür Beyanı:	
Sorumlu Yazar:	Dilek NAM
Çifte Kör Hakem Değerlendirmesi:	Dış-bağımsız
<i>The following statements are made in the framework of "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":</i>	
Ethics Committee Approval:	Ethics committee approval is not required for this article.
Declaration of Conflicting Interests:	No conflicts of interest were reported for this article.
Financial Support:	It has been reported that this study did not receive financial support from any person/institution or organization during the research and writing phase.
Author Contributions:	%50-%50
Statement of Support and Acknowledgment:	
Corresponding Author:	Dilek NAM
Double-Blind Peer Review:	External-independent